

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Ідеї вчителів - новаторів, носіїв ідей В. Сухомлинського давно і успішно впроваджуються в педагогічну практику. Хоча і пройшов достатній час як існують поради Сухомлинського, але його методи знову і знову вертають педагогів у русло розвитку особистості гармонійної, розвиненої духовно і природно.

В своїй практиці для того, щоб учні краще могли засвоїти новий матеріал, я використовую такі методи навчання.

1. Телекомунікаційні технології.

З появою комп'ютерів з'явився новий термін – ” нові інформаційні технології навчання ”. Інформатизація навчально – виховного процесу передбачає широке використання у процесі вивчення географії інформаційно орієнтованих засобів навчання на базі сучасних комп'ютерів та телекомунікаційних мереж.

В процесі вивчення географії я використовую такі інформаційні технології навчання: Створення слайдових презентацій у середовищі програми Power Point. Пошук та завантаження текстової, звукової інформації з Інтернету, яку потім додатково використовую для вивчення матеріалів на уроках. Демонстрація матеріалів, наочних посібників та карт. Перевірка та закріплення знань учнів, самостійна робота.

2. Технології проблемного навчання.

Система проблемного навчання реалізується через постановку проблемного питання до програмової теми, що може бути наскрізним для уроку чи системи уроків. Найчастіше воно задає пошуковий режим на одному етапі з етапів уроку через систему проблемних запитань, завдань.

Я вважаю, що важливо навчити учнів самостійно добувати знання, і тому використовую на своїх уроках технології проблемного навчання. Методами цього навчання є: проблемне викладання матеріалу, евристичний(частково-пошуковий), пошуковий та дослідницький методи. Ці методи відрізняються рівнем пізнавальної самостійності та активності учнів. Найчастіше я формулюю проблему, а учні самостійно її вирішують.

Під час обговорення проблеми, учні висловлюють різні припущення, висувують ідеї, пропозиції і часто помилкові, потім я допомагаю їм при вирішенні цієї проблеми.

3. Ігрові технології.

В основному змістом рольової гри стають реальні проблеми географічної науки. Рольова гра успішна в тому випадку, якщо учні в ході її дискутують, відстоюють свої погляди. Так, для учнів 7 класу я проводжу сюжетно-ролеві ігри типу ігор-подорожей (приклади: «Подорож по Австралії», «Подорож по Атлантичному океану», «Майбутнє Антарктиди»). У 8-9 класах рольові ігри замінюю складніші ситуації (прес-конференції, «круглі столи»).

Часто використовую настільну гру “ Географічне лото ” також учні люблять кросворди та ребуси. Для опитування домашнього завдання використовував гру “ Географічні питання”.

Для вивчення географічної номенклатури проводив ігри ” Підбери пару ”(у дві колонки у довільному порядку записуються наприклад країна і столиця, учні повинні стрілками з’єднати правильні відповіді), гра-змагання "Знавці карти"(до адміністративної карти України запрошуються 2 команди по 4 учні, які отримують конверти. В конверти вкладені умовні позначення (по 4 знаки) у кожній команді учасники відбирають свої умовні значки й по черзі прикріплюють їх на карті. Перемагає та команда, яка виконала своє завдання найшвидше.)

4. Використання інтерактивних технологій на уроках географії .

З метою розвитку особистості дитини я використовую інтерактивні методи у навчально-виховній діяльності , інтерактивне навчання дозволяє різко збільшити процент засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише свідомість, а й на його почуття.

Сутність інтерактивних методів полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії учнів. Вони ефективно сприяють формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії. Під час інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення, виховуються почуття толерантності.

На уроках використовував такі вправи : “Мозковий штур” у 6-му класі на тему “Основні форми рельєфу Землі. Гори”. Можна підібрати багато цікавих питань і у 7-му класі на тему “Тихий океан.” Як свідчить практика, шляхом «мозкового штурму» всього за кілька хвилин можна визначити декілька ідей. На уроці називаю тему дискусії і запрошую учнів узяти участь у обговоренні шляхом ” штурму ”. ” Коло ідей ” — при вивченні теми «Господарство України» у 9-му класі учні висловлювали свою позицію щодо того, які галузі господарства потрібно розвивати в країні. Урок-вікторину проводив у 6-му класі як урок узагальнення знань, по темі ” Гідросфера ”

5.Опорні схеми і знакові моделі.

Опорні схеми і знакові моделі сприяють розвитку географічної думки, розумінню складних для розуміння явищ, доповнюють зміст уроку, формують зорову і моторну пам’ять. Їх цінність полягає в тому, що вони не мають другорядних деталей і створюються на очах учнів. Це допомагає краще і надовго запам’ятати факти, чіткіше уявити предмет або географічні явища. Я на своїх уроках замальовую схематичні малюнки на шкільній дошці і вважаю що їх цінність полягає в тому, що на відміну від картин, таблиць, фотографій вони не мають другорядних деталей і створюються на очах учнів. Це допомагає краще і надовго запам’ятати факти, чіткіше уявити предмет або географічні явища. (схема .Що вивчає географія? в 6 класі,схема Гірські породи,Схема Рівнини, Гори,Рельєф дна океану і т.д)

Наочність у викладанні географії має першочергове значення. Коли учитель супроводжує свою розповідь на дошці графічно, а учні слідом за учителем змальовують нескладні схеми та малюнки у свої зошити, відбувається невимуслене запам'ятовування матеріалу.

Незалежно від здібностей всі діти люблять малювати. Можливості схеми чи малюнка на уроках географії великі. У деяких випадках він відіграє більшу роль, ніж інші види наочності. Це буває тоді, коли потрібно показати процес у динаміці, виявити елементарні причинно - наслідкові зв'язки або яку - небудь фізико - географічну закономірність. На схемі, наприклад, можна довести вплив рельєфу на характер і розміщення рослинності в гірській місцевості, показати роль вітру в утворенні барханів, стадії виверження вулканів, утворення підземних вод. Складання схем за текстом підручника не забирає багато часу на уроці, а учні привчаються самостійно працювати з матеріалом теми, осмислювати його, задіювати різні види пам'яті, активізувати увагу на уроці, що зрештою сприяє кращому і свідомому засвоєнню матеріалу.

Дуже подобається учням складати схеми, добираючи малюнки, або слова замінювати малюнками.

6. Технології проектного навчання

Проектне навчання. Навчальний проект – це організаційна форма роботи, яка, зазвичай, починається на уроці, а далі, захопившись, учні можуть продовжувати її у позаурочний час. Проекти орієнтовані на засвоєння знань та розвиток умінь з теми одного, або кількох навчальних предметів. Навчально-проектна форма роботи в колективі розглядається як спільна учня з вчителем навчально-пізнавальна, творча, дослідницька, ігрова діяльність. Під час роботи над проектом учені виконують різноманітні завдання та набуває відповідних умінь.

Хочу навести приклад використання методу проектів під час вивчення в 7 класі розділу ” Океани ”. Розділ складається з 4 частин і розрахованих на 9 навчальні години . По кожному океану створюємо презентацію. Над презентацією кожного океану учні працюють всім класом . Виконують роботу в урочний та позаурочний маючи доступ до мережі Інтернет, та вдома за особистими комп'ютерами. Обов'язковою умовою виконання проекту є: показати особливість, неповторність кожного океану, використавши при цьому різні технічні можливості . Хочу відмітити, що учні працюють над проектом з великим задоволенням.

Вважаю, що використання інформаційних технологій при вивченні географії на основі розробки проектів значною мірою підвищує пізнавальну активність учнів, робить навчання цікавим та приносить більш плідні результати.